

Nalunaaqutaq 12.22 toqutsisoqarnissaanut kisitsineq

Filmi naatsuliaq »Before One«, Hans Anthon Lyngep oqaluttualiaanit aallaaveqartoq septembarimi takuteqqaarneqassaaq

ASANNINNEQ AVILIAQARNIKKUT PERSUANARTULIK

Kurt Kristensen
kurt@sermitsiaq.gl

Nunatta avannaani nunaqarfinnguami aasaanerani nalunaaqutaq 12.22 toqutsisoqarpoq.

Atuakkiortup Hans Anthon Lyngep oqaluttualiaani »Umiarsuup tikinngilaataani« 1982-imeersup imarisaani pisoq sammineqarpoq, taanna 1997-imi danskisut »Lige før der kommer skib«-imik qulequtaqarluni saqqumnerpoq.

Filmilermi ilitsersuisup Hanne M. Sørensenip filmimi naatsuliaani »Before One«-imi atuakkamit pisoq tigulaariffineqarpoq, Nuummi Katuami septembarimi takuteqqaarneqartussami, kingornalu sinerissami takutinneqartussami tamanna imarineqarpoq.

Kalaallit filmilianaani naatsuni oqaluttualiamik aallaaveqartuni siullerpaavoq.

– Hans Anthon Lyngep oqaluttualiaata filmingortinneqarnissaanik isumassarsiaq pinngorpoq, kalaallisut atuakkiat kalaallinit atuakkiortunit kulturikkut kingornussassat inuusuttunit soqutigineqalernissaat pingaarsorigakku, Hanne M. Sørensen oqarpoq.

»Before One« Hanne M. Sørensenip filmiliasa sisamarat. Kingullermik »Beating Hearts«, filmi piviusulersaarusiaq Nuummi Danmarkimilu angerlarsimaffeqanngitsunut tunngasoq Nuuk International Film

Festivalimi 2018-imi takuteqqaarneqarpoq.

Hanne M. Sørensen oqaasilerinermi, atuakkialerinermi tusagassiuutilerinemilu cand.mag.-imi ilinniagaqarpoq, immikkut allaatigisamini tivaneq pillugu kalaallit aviisiini ukiuni 50-imi kingullerni allaaserineqartartut misissorpai. Piviusulersaarusiasaatalu tullia tivanermut tunngasussaaq.

Hanne M. Sørensen GUX Nuummi kalaallisut, kulturilerinermi tusagassiuutilerinemilu ilinniartitsisuuvoq.

Minutsikkaartoq

Hans Anthon Lyngep oqaluttualiaa »Umiarsuup tikinngilaataani« taamani ima ilisaritinneqarpoq:

– Atuakkap imarisaq ullaakkut arfineq-marluniit ualikkut ataatsip tungaanut pisimasuutitaavoq. Paneeqqap Ottorsuaq asammagu Andariarsi akiniassariaqarpa? Ottorsuaq Paneeqqamut asannittoq soq toqunneqassava Andariarsip aqerluinit? Paneeraq Ottorsuarmut asannittoq soq timimigut innarlerneqassava Andariarsip aqerluinit?

Oqaluttualiaq aallaasersortoqarneranik naammassivoq, ataaseq toqutaalluni marlullu illoqarfinnguami umiarsualivimmi ikilerneqarlutik.

Atuakkap imarisaq naatsunnguamik oqaluttualuguv:

Angutit inuusuttut marluk Ottorsuaq Andariarsilu quersuarmi sulisut Paneeqqamut asannileqqapput. Paneeqqap Ottorsuaq toqqarmagu Andariarsi sangialerpoq.

– Paneeraq pisinnaanngikkukku, Ottorsuup aamma pissanngilaa.

Hans Anthon Lyngep oqaluttualiaa aamma imarisaq pissanganartoq – avaqunneqarsinnaanngitsumillu naaneqarnermini namminermini filmmanuskriptiuvoq.

Andariarsi digitalimik nalunaaqutartaavoq qammerpoq, ullaap tungaanilu umiarsualivimmi pisut ajortumik kinguneqartussat minutsikkaartumik oqaluttualiamini oqaluttuarineqarput, tassani Andariarsip Ottorsuaq toquppaq, Paneeraq sanioquttortu alla ikilerlugit.

Tamannalu umiarsuup ualikkut ataatsip missaani illoqarfimmu tikinnginnerani pivuq.

Ulluni pingasuni immiunneqartoq

Filmi naatsuliaq »Before One« maajimi ullut pingasut ulapaarfiusut ingerlaneranni Nuummi immiunneqarpoq.

Silami immiussinerit Qinnorpumi Nuuk Oilip eqqaani pippit, taakku kaffimik/tiimik sassaallitueqarput – perusuersartarfillu atukkiussillutik. Illup iluani immiussinerit Nuussuarmi kollegiami, immiussinerim peqataasut ilaata najugaqarfiani pippit.

Filmimi naatsuliamini minutsinik qulinik svisussuseqartumi inuttaasut tamarmik arlaatigut Nuummi kulturilerinermik suliaqartuupput.

Hans Anthon Lyngep atuakkiiani inupassuit inuttaatinneqarput, kisianni Hanne M. Sørensenip Eqqumiitsuliortoq pingaarnertut inuttaatippaa.

Eqqumiitsuliortoq illoqarfimmi immikkut ittuvoq ajornannginaakkaniq eqqarsarta-riassilik, oqartussallu pisariaqartitsisoqarneranni pisinnaannginneranni iliuseqarpoq.

Nipilersortartoq Leif Saandvig Immanuel-sen Eqqumiitsuliortoq inuttaaffigaa, pingaarnertullu inuttat allat ukuninnga inuttaqarput Kuka Fleischer (Paneeraq), Fleming Rosing Broberg (Andariarsi) aamma Anda Larsen (Ottorsuaq).

Hanne M. Sørensenip filmiliani tuluttut »Before One« qulequtserpaa, nunani allani

filmfestivalini saqqummiunnissaa neriuutigamiuk.

Filmi naatsuliaq isiginnaartunit tigulluarneqassappat, Hans Anthon Lyngep oqaluttualiaata filmingortinneqarnissaa takorluugaavoq.

Filmi naatsuliaq 210.000 koruuninik misingsuutitaqartoq Namminersorlutik Oqartussat tipsernermit lottornermillu aningaasaataannit, Kommuneqarfik Sermer-suumi aamma Den grønlandske Fondimit taparserneqarpoq, Nuummi Filmiliorfarfik atortunik tapersiivoq.

Nedtælling til drabet klokken 12.22

Premiere til september på kortfilmen »Before One«, bygget over Hans Anthon Lynges roman

TREKANTSDRAMA

Kurt Kristensen
kurt@sermitsiaq.gl

En sommerdag i en lille by i Nordgrønland sker der et drab klokken 12.22.

Det er kulminationen på handlingen i forfatteren Hans Anthon Lynges roman »Umiarsuup tikinngilaataani« fra 1981, som udkom på dansk i 1997 med titlen »Lige før der kommer skib«.

Og det er handlingen i filminstruktøren Hanne M. Sørensen's kortfilm »Before One«, som får premiere i kulturhuset Katuaq i Nuuk til september, hvorefter den bliver vist på kysten.

Der er altså tale om den første grøn-

landske kortfilm baseret på en grønlandsk roman.

– Ideen med at filmatisere Hans Anthon Lynges roman er opstået, fordi jeg finder det nødvendigt at fange de unges interesse for den rige kulturarv, som bøger skrevet på grønlandsk af grønlandske forfattere repræsenterer, siger Hanne M. Sørensen.

»Before One« er Hanne M. Sørensen's fjerde film. Senest havde hendes dokumentarfilm »Beating Hearts«, som handler om hjemløse i Nuuk og Danmark, premiere på Nuuk International Film Festival i 2018.

Hanne M. Sørensen er cand.mag. i sprog, litteratur og medier, og i sit speciale undersøgte hun, hvad grønlandske aviser har skrevet om trommedans i de seneste 50 år. Hendes næste dokumentarfilm kommer da også til at handle om trommedans.

Hanne M. Sørensen underviser i dag i

grønlandsk, kulturfag og mediefag på GUX i Nuuk.

Minut for minut

Hans Anthon Lynges roman »Lige før der kommer skib« blev i sin tid præsenteret med disse ord:

– Denne dejlige sommerdag i en nordgrønlandsk by begynder helt som den plejer med de unges jalousi, kvindernes sladder, arbejdet på havnen og lidt småfilosofisk snak mellem venner, men ender noget mere dramatisk.

Og det er ikke så lidt af en underdrivelse. Romanen slutter med et voldsomt skuddrama, som efterlader én dræbt og to sårede på havnen i den lille by.

Handlingen kort, meget kort fortalt: De to unge mænd Otto og Andreas, som arbejder i pakhuset, er begge forelsket i Paneeraq. Da hun vælger Otto, tænder det en altfortærende jalousi i Andreas.

– Hvis jeg ikke kan få Paneeraq, skal Otto heller ikke have hende.

Hans Anthon Lynges roman er på sin vis

også et filmmanuskript med sin fremadskridende handling mod den dramatiske - og uundgælige slutning.

Andreas har netop fået et digitalt ur, og i løbet af en enkelt formiddag følger romanen minut for minut de sidste skæbnesvangre begivenheder på havnen, hvor Andreas dræber Otto og sårer Paneeraq og en tilfældig forbipasserende.

Og det sker alt sammen lige før der kommer skib til byen ved 1-tiden om eftermiddagen.

Indspillet på tre dage

I løbet af tre hektiske dage i maj blev kortfilmen »Before One« indspillet i Nuuk.

De uendørs optagelser foregik i Qinnorpud ved Nuuk Oil, som hjalp med kaffe/the- og toiletter. De indendørs optagelser foregik på et kollegium i Nuussuaq, hvor en af de medvirkende bor.

Rolleindehaverne i kortfilmen, som varer 10 minutter, er alle folk, som på den ene eller anden måde er aktive i kulturlivet i Nuuk.